

II

(Valmistavat säädökset)

KOMISSIO

Ehdotus neuvoston päätökseksi yhteisestä toiminnasta, jonka neuvosto on hyväksynyt Euroopan unionista tehdyn sopimuksen K.3 artiklan perusteella, pakolaisten, siirtymään joutuneiden henkilöiden ja turvapaikanhakijoiden vastaanottoa ja vapaaehtoista kotiuttamista koskevien käytännön tukitoimenpiteiden toteuttamiseksi

(1999/C 37/04)

KOM(1998) 733 lopull. — 98/0357(CNS)

(Komission esittämä 13 päivänä tammikuuta 1999)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen K.3 artiklan 2 kohdan b alakohdan ja K.8 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon,

sekä katsoo, että

- (1) Euroopan unionista tehdyn sopimuksen K.1 artiklan mukaisesti jäsenvaltiot pitävät turvapaikkapolitiikkaa yhteistä etua koskevana asiana,
- (2) on syytä korostaa, että on tärkeää tarjota pakolaisille tarkoituksenmukaista suojelua jäsenvaltioiden yhteisen humanitaarisen perinteen mukaisesti ja noudattaen 28 päivänä heinäkuuta 1951 tehtyä pakolaisten oikeusasemaa koskevaa yleissopimusta, sellaisena kuin se on muutettuna 31 päivänä tammikuuta 1967 tehdyllä New Yorkin pöytäkirjalla,
- (3) on otettava huomioon ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi 4 päivänä marraskuuta 1950 tehtyyn Euroopan yleissopimukseen perustuvat jäsenvaltioiden velvoitteet,
- (4) pakolaisten oikeuksien suojelemiseksi on tarpeen varmistaa turvapaikanhakijoiden vastaanotto-olosuhteiden tarkoituksenmukaisuus ja tehdä turvapaikkamenettelyistä tasapuolisia, tehokkaita ja helpommin saatavilla olevia,
- (5) on tarpeen tarjota käytännön tukea sellaisten olosuhteiden luomiseksi, että pakolaiset, siirtymään joutuneet henkilöt ja turvapaikanhakijat, jotka haluavat palata jäsenvaltioista alkuperämaihinsa, voivat tehdä niin,
- (6) on tarkoituksenmukaista säätää tämän yhteisen toiminnan mukaisesti toteutettavien toimenpiteiden rahoituksesta yhteisön talousarviosta, ja

- (7) toteuttamalla turvapaikanhakijoiden ja siirtymään joutuneiden henkilöiden vastaanottoa ja turvapaikanhakijoiden, siirtymään joutuneiden henkilöiden ja pakolaisten vapaaehtoista paluuta koskevaa yhteistä toimintaa edistetään vastuun jakamista jäsenvaltioiden kesken,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN YHTEISEN TOIMINNAN:

1 LUKU

TAVOITE JA SOVELTAMISALA

1 artikla

Toimenpiteiden periaatteet ja tavoitteet

1. Unioni toteuttaa yhteisön taloudellisen tuen edellytykset täyttäviä käytännön tukitoimenpiteitä pakolaisten ja siirtymään joutuneiden henkilöiden vastaanottoa sekä pakolaisten, siirtymään joutuneiden henkilöiden ja turvapaikanhakijoiden vapaaehtoista kotiuttamista varten.
2. Toimenpiteiden yleisinä tavoitteina on:
 - a) parantaa olosuhteita, joissa jäsenvaltiot vastaanottavat turvapaikanhakijoita ja siirtymään joutuneita henkilöitä, ja tukea kansainvälistä suojelua tarvitsevien henkilöiden kannalta tasapuolisia, tehokkaita ja helposti saatavilla olevia turvapaikkamenettelyjä, ja
 - b) tukea turvapaikanhakijoiden, siirtymään joutuneiden henkilöiden ja pakolaisten kotiuttamista jäsenvaltioista alkuperämaihinsa ja heidän integroitumistaan sinne uudelleen.

2 artikla

Määritelmät

1. Tämän yhteisen toiminnan 1 artiklan 2 kohdan a alakohdassa ja 3 artiklassa.
 - a) ”siirtymään joutuneilla henkilöillä” tarkoitetaan henkilöitä, joille on myönnetty lupa oleskella jäsenvalti-

ossa tilapäisen suojelun tai täydentävän suojelun perusteella, sekä henkilöitä, jotka ovat hakeneet lupaa oleskella jäsenvaltiossa mainituista syistä ja jotka odottavat asemaansa koskevaa päätöstä, ja

b) ”turvapaikanhakijoilla” tarkoitetaan henkilöitä, jotka ovat hakeneet jäsenvaltiolta suojelua 28 päivänä heinäkuuta 1951 tehdyn pakolaisten oikeusasemaa koskevan yleissopimuksen, sellaisena kuin se on muutettuna 31 päivänä tammikuuta 1967 tehdyllä New Yorkin pöytäkirjalla, 1 artiklassa tarkoitettuna pakolaisaseman perusteella ja joiden hakemuksista ei ole vielä tehty lopullista päätöstä.

2. Tämän yhteisen toiminnan 1 artiklan 2 kohdan b alakohdassa ja 4 artiklassa:

a) ”pakolaisilla” tarkoitetaan henkilöitä, joille on myönnetty 28 päivänä heinäkuuta 1951 tehdyn pakolaisten oikeusasemaa koskevan yleissopimuksen, sellaisena kuin se on muutettuna 31 päivänä tammikuuta 1967 tehdyllä New Yorkin pöytäkirjalla, 1 artiklassa tarkoitettu pakolaisasema,

b) ”siirtymään joutuneilla henkilöillä” tarkoitetaan henkilöitä, joille on myönnetty lupa oleskella jäsenvaltiossa tilapäisen suojelun tai täydentävän suojelun perusteella;

c) ”turvapaikanhakijoilla” tarkoitetaan henkilöitä, jotka ovat hakeneet jäsenvaltiolta suojelua 28 päivänä heinäkuuta 1951 tehdyn pakolaisten oikeusasemaa koskevan yleissopimuksen, sellaisena kuin se on muutettuna 31 päivänä tammikuuta 1967 tehdyllä New Yorkin pöytäkirjalla, 1 artiklassa tarkoitettuna pakolaisaseman perusteella, mukaan luettuina henkilöt, joiden hakemukset on lopullisesti hylätty mutta jotka eivät ole vielä poistuneet jäsenvaltioiden alueelta.

3 artikla

Vastaanotto

Turvapaikanhakijoiden ja siirtymään joutuneiden henkilöiden vastaanotto-olosuhteiden parantamiseen jäsenvaltioissa ja kansainvälistä suojelua tarvitsevien henkilöiden kannalta tasapuolisten, tehokkaiden ja helposti saatavilla olevien turvapaikkamenttelyjen tukemiseen tarkoitettujen toimenpiteiden on tarkoitus käsittää ensisijaisesti seuraavat alat:

a) turvapaikanhakijoiden ja siirtymään joutuneiden henkilöiden vastaanottoon liittyvän perusrakenteen parantaminen jäsenvaltioissa,

b) toimenpiteet, joiden avulla tehdään turvapaikkamenttelyistä tasapuolisempia, tehokkaampia ja helpommin saatavilla olevia; niihin kuuluvat oikeudellinen apu ja muut neuvontapalvelut, tulkkauspalvelut, tiedot noudatettavasta menettelystä ja turvapaikanhakijan oikeuksista ja velvollisuuksista menettelyn aikana sekä

mahdollisuus saada täsmällistä ja ajantasaista tietoa asainomaisesta maasta,

c) turvapaikanhakijoiden ja siirtymään joutuneiden henkilöiden peruselintason turvaaminen, majoitus, terveydenhuolto ja koulutus mukaan lukien,

d) apu erityistä suojelua tarvitseville ryhmille, joita ovat esimerkiksi ilman huoltajaa tulevat alaikäiset, kidutuksen tai raiskauksen uhrit ja henkilöt, joilla on erityisiä lääkinnällisiä tarpeita, ja

e) toimenpiteet, joilla kansalaisille annetaan tietoa jäsenvaltioiden velvoitteista kansainvälistä suojelua tarvitseviin henkilöihin nähden ja Euroopan unionin turvapaikkapolitiikasta, tämän yhteisen toiminnan mukaisesti rahoitettuja muita toimenpiteitä täydentävä valistustoiminta mukaan luettuna.

4 artikla

Vapaaehtoinen kotiuttaminen

1. Toimenpiteiden, joilla tuetaan turvapaikanhakijoiden, siirtymään joutuneiden henkilöiden ja pakolaisten vapaaehtoista kotiuttamista jäsenvaltioista alkuperämaahinsa ja heidän integroitumistaan uudelleen sinne, on tarkoitus käsittää ensisijaisesti seuraavat alat:

a) kaikkien kotiuttamisen kannalta merkityksellisten tietojen kerääminen ja levittäminen, mukaan luettuina tiedot, jotka koskevat alkuperämaan talouden ja hallinnon tilaa, työllisyysmahdollisuuksia, omistusoikeuksia ja muita oikeudellisia seikkoja,

b) neuvontapalvelut henkilöille, jotka harkitsevat palaavansa vapaaehtoisesti kotimaahansa, ja henkilöille, jotka ovat periaatteessa päättäneet palata, ja

c) koulutus, jonka avulla pakolaisille, siirtymään joutuneille henkilöille ja turvapaikanhakijoille annetaan alkuperämaahan paluun kannalta hyödyllisiä taitoja.

2. Jos toimenpiteet kuuluvat vapaaehtoista kotiuttamista helpottavaan yhdenmukaiseen hankkeeseen ja liittyvät erityisesti yhteen tai useampaan 1 kohdassa mainittuun alaan, myös niihin voidaan hakea rahoitusta seuraavissa tapauksissa:

a) paluuseen liittyvät matkakustannukset, ja

b) toimenpiteet, joilla tuetaan jäsenvaltioista palaavien henkilöiden kotiutumista uudelleen alkuperämaahan, paluun jälkeinen seuranta mukaan luettuna.

*5 artikla***Rahoitusperusteet**

Yhteisön talousarviosta rahoitettavat hankkeet valitaan noudattaen menettelyä, jossa otetaan huomioon erityisesti seuraavat rahoitusperusteet:

- a) tavoitteena on jäsenvaltioiden välisen vastuun oikeudenmukainen tasapaino,
- b) hankkeiden innovatiivisuus ja mahdollisuus hyödyntää tuloksia jäsenvaltioiden välisen yhteistyön lujittamiseksi tai muissa jäsenvaltioissa sovellettaviksi,
- c) hakijayhteisön ja sen mahdollisten yhteistyökumppaneiden kokemus, asiantuntemus ja luotettavuus,
- d) hankkeiden ja muiden yhteisön talousarviosta tai kansallisista ohjelmista rahoitettavien toimenpiteiden keskinäinen täydentävyys, ja
- e) kustannustehokkuus ja kannattavuus hankkeen kohderyhmään kuuluvien henkilöiden määrä huomioon ottaen.

II LUKU

RAHOITUSTA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET*6 artikla***Varainhoidon valvonta**

Rahoitusta koskeviin päätöksiin ja niiden nojalla Euroopan yhteisöjen talousarvioon sovellettavien varainhoitoasetusten mukaisesti tehtyihin sopimuksiin on sisällytettävä erityisiä määräyksiä komission harjoittamasta seurannasta ja varainhoidon valvonnasta sekä tilintarkastustuomioistuimen tekemistä tarkastuksista.

*7 artikla***Yhteisön rahoituksen taso**

1. Yhteisön talousarviosta myönnettävä rahoitustuki voi olla enintään 80 prosenttia hankkeen kokonaiskustannuksista.
2. Tukikelpoisia ovat komission laatimissa suuntaviivoissa määritellyin edellytyksin kustannukset, jotka liittyvät välittömästi hankkeen toteuttamiseen ja syntyvät hankesopimuksessa määritellyn ajanjakson kuluessa, vuotuisessa talousarviomenettelyssä hyväksytyyn määrärahojen enimmäismäärään saakka.

*8 artikla***Rahoituksen hallinnointi**

1. Komissio hallinnoi tämän ohjelman perusteella hyväksytyjä Euroopan yhteisöjen yleisestä talousarviosta rahoitettavia toimenpiteitä Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettavan, 21 päivänä joulukuuta 1977 annetun varainhoitoasetuksen⁽¹⁾ mukaisesti.

2. Tehdessään rahoitusta koskevia ehdotuksia komissio ottaa huomioon varainhoitoasetuksen 2 artiklassa edellytetyt moitteettoman varainhoidon ja erityisesti taloudellisuuden ja kustannustehokkuuden periaatteet.

III LUKU

HALLINNOINTIA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET*9 artikla***Yleiset hallinnointia koskevat määräykset**

Komissio vastaa tämän yhteisen toiminnan mukaisten toimenpiteiden hallinnoinnista ja toteuttaa siihen tarvittavat toimenpiteet.

Komissio voi turvautua tekniseen apuun erityisesti varmistaa tämän yhteisen toiminnan tehokkaan toteuttamisen; tekninen apu voidaan rahoittaa tämän yhteisen toiminnan mukaisiin toimenpiteisiin käytettävissä olevista määrärahoista.

*10 artikla***Hanke-ehdotusten jättäminen**

Hankkeet, joihin haetaan rahoitusta, on toimitettava komission tarkastettaviksi komission asettaman määräajan kuluessa.

*11 artikla***Menettely**

1. Päätökset hankkeiden rahoituksesta tehdään 31 päivään joulukuuta 1999 2, 3 ja 4 kohdan mukaisesti.

Tammikuun 1 päivästä 2000 nämä päätökset tehdään 5 kohdan mukaisesti.

2. Jos rahoitus on alle 200 000 euroa, komissio tiedottaa neuvostolle vastaanottamiensa yksittäisten hankkei-

⁽¹⁾ EYVL L 356, 31.12.1977, s. 1.

den rahoitusta koskevien hakemusten lukumäärästä, tuen myöntämisessä sovelletuista periaatteista ja hankkeiden tuloksista.

3. Jos rahoitus on vähintään 200 000 euroa mutta alle 1 miljoona euroa, komissiota avustaa komitea, johon kuuluu yksi osanottaja kustakin jäsenvaltiosta ja jonka puheenjohtajana toimii komission edustaja. Komissio toimittaa komitealle luettelon sille esitetyistä hankkeista. Komissio ilmoittaa, mitkä hankkeet se hyväksyy, ja perustelee valintansa. Komitea antaa lausuntonsa eri hankkeista kahden viikon kuluessa Euroopan unionista tehdyn sopimuksen K.4 artiklan 3 kohdan toisessa alakohdassa määrätyllä enemmistöllä. Puheenjohtaja ei osallistu äänestykseen. Lausunto merkitään pöytäkirjaan, ja lisäksi kullakin jäsenvaltiolla on oikeus pyytää, että sen kanta merkitään pöytäkirjaan, Komission on, niin suurelta osin kuin mahdollista, otettava huomioon komitean lausunto. Komissio ilmoittaa komitealle, millä tavoin lausunto on otettu huomioon.

4. Kun haettu rahoitus on 1 miljoona euroa tai enemmän, komissio toimittaa 2 kohdassa tarkoitettulle komitealle luettelon sille esitetyistä hankkeista. Komissio ilmoittaa, mitkä hankkeet se hyväksyy, ja perustelee valintansa. Komitea antaa lausuntonsa eri hankkeista kahden viikon kuluessa Euroopan unionista tehdyn sopimuksen K.4 artiklan 3 kohdan toisessa alakohdassa määrätyllä enemmistöllä. Puheenjohtaja ei osallistu äänestykseen. Jos myönteistä lausuntoa ei anneta määräajassa, komissio joko peruuttaa kyseisen hankkeen (kyseiset hankkeet) tai toimittaa hankkeen (hankkeet) sekä komitean mahdollisen lausunnon neuvostolle, joka tekee ratkaisunsa kuukauden kuluessa Euroopan unionista tehdyn sopimuksen K.4 artiklan 3 kohdan toisessa alakohdassa määrätyllä enemmistöllä.

5. Komissiota avustaa neuvoa-antava komitea, jossa on jäsenvaltioiden edustajat ja puheenjohtajana komission edustaja.

Komission edustaja tekee komitealle ehdotuksen tarvittavista toimenpiteistä. Komitea antaa, tarvittaessa äänestettyään, lausuntonsa ehdotuksesta määräajassa, jonka puheenjohtaja voi asettaa asian kiireellisyyden mukaan.

Komission on mahdollisimman suurelta osalta otettava huomioon komitean lausunto. Se ilmoittaa komitealle, millä tavoin tämän lausunto on otettu huomioon.

LOPPUMÄÄRÄYKSET

12 artikla

Seuranta ja arviointi

1. Komissio vastaa tämän yhteisen toiminnan mukaisesti rahoitettujen hankkeiden seurannasta ja toimenpiteiden arvioinnista. Seuranta ja arviointi voidaan rahoittaa tämän yhteisen toiminnan mukaisiin toimenpiteisiin käytettävissä olevista määrärahoista.

2. Komissio laatii toteutettuja toimenpiteitä ja suoritettua arviointia koskevan tiivistetyn kertomuksen, joka toimitetaan Euroopan parlamentille ja neuvostolle.

13 artikla

Voimaantulo

Tämä yhteinen toiminta tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.

Sitä sovelletaan 31 päivään joulukuuta 2000.

14 artikla

Julkaiseminen

Tämä yhteinen toiminta julkaistaan *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.